

SZAKMAI TÁJÉKOZTATÓ — MENTÁLHIGIÉNÉ

Pszichológusoknak

Párkapcsolati erőszak a pszichológiai munkában

Trauma · Párterápia · Elkövető-fél · **⚠ Magas kockázat**

A pszichiátriai diagnózis önmagában nem magyarázza vagy igazolja az erőszakot. A párkapcsolati erőszak nem pszichiátriai diagnózis és nem személyiségzavar, hanem bántalmazó magatartás.

Aktív erőszak esetén a közös terápiás keret fokozott körültekintést igényel.

01

MIÉRT FONTOS?

- A pszichológus fontos szerepet játszik a trauma klinikai értelmezésében és kezelésében. [\[SAMHSA TIP 57\]](#)
- A PTSD, disszociáció és kötődési minták klinikai tünetek — a traumainformált megközelítés alapvető. [\[SAMHSA TIP 57\]](#)
- Aktív erőszak esetén a közös terápiás keret fokozott kockázatot jelenthet, és nem tekinthető elsődleges beavatkozásnak. [\[EU 2024/1385\]](#)
- Az elkövető pszichológusa etikai dilemmával néz szembe — a kettős ügyfél helyzet fokozott szakmai körültekintést igényel. [\[UK Home Office\]](#)
- A pszichiátriai diagnózis önmagában nem magyarázza vagy igazolja az erőszakot. [\[WHO\]](#)

Aktív erőszak esetén a közös terápiás keret fokozott körültekintést igényel — a biztonság megelőzi a feldolgozást. [\[EU 2024/1385\]](#)

02

MIRE FIGYELJEK?

AZ ÉRINTETT NŐ JELEI A TERÁPIÁBAN

- PTSD tünetek: flashback, hyperarousal, elkerülés, emocionális zsibbadás. [\[SAMHSA TIP 57\]](#)
- Disszociáció és töredékes emlékezet — trauma és szégyen jelei, nem hazugság. [\[SAMHSA TIP 57\]](#)
- Félelem alapú kötődési és túlélési mintázatok magyarázhatják a visszatérést — nem döntésképtelenség. [\[WHO\]](#)
- Önmagát hibáztató narratíva, normalizált erőszak. [\[SAMHSA TIP 57\]](#)

HA AZ ÜGYFÉL AZ ELKÖVETŐ

- DARVO a terápiában (tagadás, támadás, az áldozat és elkövető szerepének megfordítása): áldozatként pozicionálja magát, a partnert elkövetőként. [\[UK Home Office\]](#)
- Felelősség áthárítása — hatalmi keretben értelmezendő.
- Empátiahiány normalizálása, az erőszak racionalizálása.
- A terápiás folyamat egyes esetekben a kontroll fenntartásának eszközévé válhat. [\[EU 2024/1385\]](#)

A kapcsolatból való kilépés gyakran több próbálkozás eredménye — ez a trauma és félelem alapú kötődési dinamika ismert jellemzője. [\[SAMHSA TIP 57\]](#)

03

MIT KÉRDEZZEK?

Rövid · Biztonságos · Nem vádló · Traumaérzékeny

- Biztonságban érzi magát otthon?
- Fél a partnerétől?
- Előfordult-e fizikai bántalmazás vagy fojtogatás? [\[Campbell et al. 2003\]](#)
- Hogyan érzi magát, amikor a párjával van?
- Van döntési szabadsága az életében — pénzügyek, kapcsolatok, mozgás?

A biztonságos kockázatértékelés érdekében javasolt a párjától elkülönítve meghallgatni az ügyfelet — aktív erőszak esetén a közös keret kerülendő.

04

MIT TEGYEK?

- Szűrés minden új ügyfélnél és a terápiás folyamat során. [\[WHO Clinical Handbook\]](#)
- Traumainformált terápia — a PTSD és IPV párhuzamos kezelése nemzetközileg ajánlott megközelítés. [\[SAMHSA TIP 57\]](#)
- Aktív erőszak esetén a közös terápiás keret fokozott kockázatot jelent — ennek megfelelő szakmai döntés szükséges. [\[EU 2024/1385\]](#)
- Biztonsági terv integrációja a terápiás folyamatba — a biztonság megelőzi a feldolgozást. [\[National DFV Bench Book\]](#)
- Jelzési kötelezettség, ha érintett gyerek van a családban. [\[1997. évi XXXI. tv.\]](#)
- Irányítás: NANE, Patent, Áldozatsegítő — a pszichológus nem vállalja át a kríziskezelést.

A terápiás biztonság feltétele a feldolgozásnak — nem párhuzamos, hanem egymást követő lépések. [\[SAMHSA TIP 57\]](#)

05

MIT NE TEGYEK?

- ✗ "Párterápiát javaslok — a kommunikáció a probléma."
- ✗ "A BPD / NPD diagnózis magyarázza a konfliktust."
- ✗ "Mindkét félnek vannak sebei."

- ✗ "Az erőszakos magatartás mögött trauma áll — gyógyítható." (nem menti fel)
- ✗ "A visszatérés azt jelenti, hogy nem olyan rossz a helyzet."
- ✗ "Az érzelmek feldolgozása fontosabb, mint a biztonság."

AZONNALI INTÉZKEDÉS SZÜKSÉGES, HA AZ ALÁBBIK BÁRMELYIKE FENNÁLL

- Fojtogatás — a gyilkossági kockázat 7-szeres emelkedése. [\[Campbell et al. 2003\]](#)
- Halálos fenyegetés — explicit vagy implicit. [\[EU 2024/1385\]](#)
- Fegyver jelenléte a háztartásban.
- Gyerekek fenyegetése vagy bántalmazása. [\[1997. évi XXXI. tv.\]](#)
- Szakítás / elköltözés utáni fokozódó stalking. [\[EU 2024/1385\]](#)
- Önkárosítás, öngyilkossági gondolatok — trauma és IPV együttes jelenléte esetén azonnali beavatkozás. [\[SAMHSA TIP 57\]](#)

A fojtogatás a nemzetközi kutatások szerint a későbbi súlyos vagy halálos erőszak egyik legerősebb kockázati indikátora. [\[Campbell et al. 2003\]](#)

Nemzetközi jog és iránymutatások

EU 2024/1385	Közös terápiás keret aktív erőszak esetén, áldozatvédelem, coercive control.
Isztambuli Egyezmény	Pszichológiai segítők kötelezettségei — nemzetközi standard.
CEDAW GR35	Állami felelősség a mentális egészségügyi ellátásban.

Klinikai és trauma iránymutatások

SAMHSA TIP 57	Traumainformált ellátás — PTSD, disszociáció, kötődési minták klinikai kezelése.
WHO – Responding to IPV	Pszichológiai következmények, szűrés, mentális egészségügyi megközelítés.
WHO Clinical Handbook	Klinikai szűrés, traumaérzékeny kommunikáció, beutalási protokoll.
Campbell et al. 2003	Fojtogatás — a gyilkossági kockázat 7-szeres emelkedése (AJPH).

Hatósági iránymutatások

National Domestic and Family Violence Bench Book (AU)	Biztonsági tervezés, kockázatértékelés, terápiás protokollok.
UK Home Office – Statutory Guidance	Coercive control azonosítása — DARVO, elkövető-fél terápiás kezelése.

Megjegyzés: Magyarország az Isztambuli Egyezményt aláírta, de nem ratifikálta. Az itt hivatkozott standardokat az EU 2024/1385 irányelv és a CEDAW egyezmény azonos tartalommal írja elő.

OKIT (állami krízis)	06 80 20 55 20
Áldozatsegítő Közp. (ÁSK)	116 006
Rendőrség / távoltartás	112
NANE	06 80 505 101
Patent (jogsegély)	06 80 80 80 81

A terápiás kapcsolat biztonság nélkül nem működhet. A pszichiátriai diagnózis önmagában nem magyarázza vagy igazolja az erőszakot.

ETIKUS MUNKAHELY PROGRAM
etikusmunkahely.hu